

Goran Aleksić

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

Gajeva 30a, Zagreb

Predmet: Kaznena prijava protiv banaka osuđenih u kolektivnomu sudskom sporu i protiv odgovornih osoba u pravnim osobama

Prijavljujem banke osuđene pravomoćno presudom Trgovačkog suda u Zagrebu P-1401/12, koja je potvrđena presudama Visokog trgovačkog suda Pž-7129/13 i Pž-6632/17 uz potvrdu presuda odbacivanjem revizija na Vrhovnome sudu RH, Rev-2221/18 te prijavljujem i meni nepoznate odgovorne osobe u bankama pravnim osobama koje su u razdoblju na koje se odnosi prijava bile odgovorne osobe. Prijava se odnosi i na odgovorne osobe koje su bile odgovorne u razdoblju iz prijave:

- u Splitskoj banci koja više ne postoji, nego je dio OTP banke
- Hypo Alpe Adria Banci, koja se sada zove Addiko Bank
- Volksbank čiji je slijednik Sberbank
- Slavonskoj banci čiji je slijednik Addiko Bank.

Sedam banaka koje kazneno prijavljujem su sljedeće banke:

1. Erste & Steiermärkische Bank d.d.
2. Zagrebačka banka d.d.
3. Privredna banka Zagreb d.d.
4. Addiko Bank d.d. (prijašnjeg imena Hypo Alpe Adria Bank d.d. i Slavonsku banku d.d. koja je postala dio Hypo banke)
5. Raiffeisenbank Austria d.d.
6. OTP banka d.d. pri čemu OTP prijavljujem i zbog kaznenoga djela Splitske banke d.d. koja je sada uklopljena u OTP banku d.d., a koja ne postoji više kao pravni subjekt
7. Sberbank d.d.

U nastavku ću svih sedam banaka zajednički nazivati Banke, a kod spominjanja Banaka valja smatrati da se sve to odnosi i na nepoznate odgovorne osobe u Bankama.

Prijavljujem Banke zbog kaznenih djela počinjenih u razdoblju od 1. siječnja 2004. pa sve do 31. prosinca 2008, ali i u razdoblju 1. siječnja 2002. pa sve do 10. siječnja 2013. za specifični dio kaznenoga djela koji ću objasniti u nastavku, a koji nije obuhvaćen cijelim razdobljem počinjenja kaznenoga djela kolektivnom presudom P-1401/12.

Napominjem da se izvorno radi o osam banaka, ali je zbog spajanja Splitske banke d.d. i OTP banke u prijavi jedna banka manje. Splitska banka nije prijavljena posebno zbog toga jer ne postoji kao pravna osoba otkad je pripojena OTP banci.

Budući da nisam dovoljno stručan točno se pozvati na konkretne članke Kaznenoga zakona, u nastavku ću samo nabrojati što su to Banke napravile zbog čega ih kazneno prijavljujem, a očekujem onda od Državnog odvjetništva RH da u skladu sa svojim ovlastima istraži moje navode, i kazneno progoni prijavljene Banke ili da moju prijavu odbaci kao neutemeljenu.

Banke prijavljujem zbog kaznenih djela koja se temelje na sljedećim činjenicama i kaznenim djelima, za koje ih okrivljujem prije svega zbog toga što su kao svojevrsni oligopol udružen u Hrvatsku udругu banaka svojim djelovanjem učinile sljedeće:

1. Ugovarale su nepoštenu promjenjivu kamatnu stopu koja se mijenja odlukom banke u oko 125.000 kredita s valutnom klauzulom CHF, što je potvrđeno kolektivnom sudskom presudom P-1401/12.
2. Ugovarale su nepoštenu ugovornu odredbu o valutnoj klauzuli CHF u oko 125.000 kredita, što je također potvrđeno kolektivnom presudom P-1401/12.
3. Ugovarale su nepoštenu kamatnu stopu koja se mijenja odlukom banke u nepoznatome broju euro i kunskih potrošačkih kredita sve do 10. siječnja 2013., i pritom su početne kamatne stope mijenjale svojim odlukama naviše, čime su de facto pljačkale svoje dužnike. Pretpostavljam da je takvih kredita bilo nekoliko stotina tisuća, ali točan broj ne mogu znati. Takvo ugovaranje potrošačkih kredita u Bankama trajalo je sve do 10. siječnja 2013.
4. Posebno izdvajam Sberbank (Volksbank) koja je u dijelu potrošačkih kredita stvarala privid zakonite odredbe o promjeni kamatne stope, jer je ugovarala da će se kamatna stopa mijenjati na temelju marže koja nije utvrđena u fiksnome iznosu, na temelju troška nabave sredstava za kredit, koji je potpuno netransparentan i nepoznat te na temelju promjene promjenjivog parametra (Libor, Euribor) koji je jedina tržišna veličina od tri veličine koje se spominju u ugovorima.
5. Izdvajam također kao poseban nezakonit način ugovaranja samoga tečaja CHF za otplatu kredita sljedeće banke:
 - Sberbank, koja je ugovarala kupovni tečaj za isplatu kredita, a prodajni tečaj za naplatu anuiteta, što je već presuđeno nepoštenim na Sudu EU presudom C-26/13
 - Sberbank, Splitsku banku za koju sada odgovara pravna slijednica OTP banka, Addiko Bank i Erste banka koje su ugovarale vlastiti tečaj i za isplatu kredita, i za naplatu anuiteta, što je utvrđeno nepoštenom ugovornom odredbom prema presudi Suda EU C-260/18 od 3. listopada 2019.
6. Točka 5. vrijedi i za kredite ugovarane s valutnom klauzulom EURO, unatoč tome što kolektivno nije bilo tužbe za te kredite. Naime, banke iz točke 5. jednako su tako ugovarale i valutnu klauzulu EURO, što je također nepošten način ugovaranja valutne klauzule.

7. Postupanjem Banaka opisanim u prethodnim točkama banke su negativno utjecale na hrvatske demografske trendove, jer su osiromašene mnogobrojne obitelji čiji su članovi imali ugovorene takve kredite, budući da su tijekom zadnjih 15 godina plaćale nezakonito povećane anuitete u svojim kreditima. Procjenjujem da su anuiteti koji su plaćani bili veći od 50% pa sve do 100% od zakonitih anuiteta u pojedinim razdobljima otplate.
8. Zbog osiromašenja svih tih stotina tisuća obitelji pala je njihova kupovna moć, zbog čega je BDP unazad petnaestak godina manji za nepoznati broj milijardi kuna, procjenjujem ugrubo da se radi o 15 do 25 milijardi kuna manjem BDP-u unazad 15 godina uslijed umanjene kupovne moći oštećenih potrošača.
9. Zbog manjega BDP-a unazad petnaestak godina manji je bio i državni proračun za nepoznati broj milijardi kuna, procjenjujem da se radi o 3 do 4 milijarde kuna manjem državnom proračunu ukupno unazad 15 godina.
10. Nasuprot točkama 7. do 9. prijavljene banke su imale ekstra dobit na temelju nezakonita postupanja, čime su se prekomjerno bogatile i omogućavale svojim vlasnicima ekstra dobit koja se mjeri u desecima milijardi kuna. Pretpostavljam da se radi čak do 15 milijardi kuna nezakonite dobiti na razlici tečaja CHF u kreditima s valutnom klauzulom CHF i do 10 milijardi kuna nezakonite dobiti na nezakonito povećanim kamatama u svim vrstama i valutama potrošačkih kredita ugovorenih prije 10. siječnja 2013.
11. Svojim postupanjem banke su uzrokovale nepoznati broj bračnih brodoloma zbog financijske krize koju su uzrokovale obiteljima s nepoštenim kreditima. Tu je opet prisutan negativni utjecaj na hrvatsku demografiju.
12. Svojim postupanjem banke su uzrokovale i nepoznati broj psiholoških trauma ljudima koji su zbog rasta tečaja CHF-a i nezakonita rasta kamata ušli u dužničko ropstvo. I to je negativno utjecalo na hrvatsku demografiju.
13. Svojim postupanjem prijavljene banke uzrokovale su i nepoznati broj samoubistava ljudi koji nisu pronalazili izlaz iz dužničkoga ropstva. I to je negativno utjecalo na hrvatsku demografiju.
14. Svojim postupanjem prijavljene banke uzrokovale su i nepoznati broj deložacija ljudi iz njihovih domova, uslijed toga da ti ljudi nisu pronalazili izlaz iz dužničkoga ropstva. I to je negativno utjecalo na hrvatsku demografiju.
15. Prijavljene banke nisu niti nakon što je utvrđeno njihovo nezakonito postupanje s takvim postupanjem prestale, nego su i dalje primjenjivale nepoštenu kamatnu stopu u svim potrošačkim kreditima ugovorenim prije 10. siječnja 2013. U nepoznatome broju potrošačkih ugovora o kreditu i dan-danas Banke primjenjuju jednostrano određene kamatne stope.
16. Tijekom 2013. banke su samostalno jednostrano izvan-ugovorno utvrdile kamatne parametre za sve ugovore ugovorene prije 10. siječnja 2013., o tome su obavijestile potrošače poštom, i tvrdile su kako je otada sve po zakonu. Kasnije je Vrhovni sud RH revizijom Rev-1172/18 utvrdio da takva obavijest banke o parametrima nije način postupanja po zakonu, nego su banke te parametre s potrošačima morale ugovoriti. Banke i dalje u nepoznatome broju ugovora primjenjuju parametre koje nikada nisu ugovorile s potrošačima.

Opisana postupanja Banaka posljedica su zločinačkog udruživanja Banaka u oligopol kroz njihovu udrugu Hrvatska udruga banaka, a Banke su na jednak način suprotno članku 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja bez pisanih dogovora i pisanih tragova učinile sljedeće:

- a) Neizravno su utvrdile trgovinske uvjete u potrošačkim kreditima vezano za kamatnu stopu koja se mijenja odlukom banke, a kakvo je postupanje suprotno člancima 269. do 272. Zakona o obveznim odnosima, pri čemu potrošači nisu imali izbora nego takve ponude prihvatiti ili odbaciti. Budući da potrošači uopće nisu bili svjesni što takva ponuda sa sobom nosi, oni su prihvaćali takve zavaravajuće nezakonite ponude, jer nisu imali izbora i alternative.
- b) Neizravno su utvrdile trgovinske uvjete u potrošačkim kreditima vezano za valutnu klauzulu CHF, gdje su sve prijavljene banke osuđene u kolektivnom sudskom sporu za ugovaranje nepoštene ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli CHF s potrošačima. Takve ponude bile su najjeftinije na tržištu, i stvarale su privid najpovoljnijeg kredita, dok u stvarnosti takvi krediti nisu bili jeftini, i nisu bili povoljni, jer su banke najprije ugovarale najniže početne kamatne stope na tržištu, da bi potom vrlo brzo te kamatne stope rasle i približile se kamatnim stopama u euro kreditima, što je kasnije uz rast tečaja uzrokovalo enormno poskupljenje takvih kredita, koji su umjesto najjeftinijih, „preko noći“ postajali najskupljim, rekao bih čak lihvarskim kreditima.
- c) Uvjetovale su sklapanje ugovora s nepoštenim kamatnim stopama gotovo svim potrošačima, u svim vrstama potrošačkih kredita bez obzira na valutu kredita sve do zaključno 10. siječnja 2013., ponudom tipskih ugovora o kojima se nije moglo pregovarati, nego su nuđeni po principu uzmi ili ostavi. Zbog neznanja i neshvaćanja da se radi o nezakonitoj ponudi kamatne stope, potrošači su takve kamatne stope prihvaćali i ugovarali s Bankama takve kredite.
- d) Uvjetovale su sklapanje ugovora s valutnom klauzulom CHF na način da takvi ugovori imaju manju početno ugovorenu kamatnu stopu, što je bila varka za navlačenje što većeg broja potrošača da uzmu baš takve kredite. Vrlo brzo, za nekoliko mjeseci do godinu dana od dana plasiranja takvih kredita kamatne stope su počele rasti, i to bez ikakvih utvrđenih ugovornih uvjeta rasta kamatnih stopa, nego isključivo na temelju jednostrane odluke odnosno samovolje Banaka.

Ugovaranja kredita na nezakonit način događala su se u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. vezano za potrošačke kredite s valutnom klauzulom CHF bez obzira na vrstu kredita kod ugovaranja valutne klauzule CHF te u razdoblju od 1. siječnja 2002. do 10. siječnja 2013. za sve potrošačke kredite bez obzira na vrstu kredita i valutnu klauzulu, kod ugovaranja promjenjivih kamatnih stopa.

Postoji određeni manji dio kredita koji je ugovaran na pravilan način, što se kamatne stope tiče, ali to je zanemarivo u odnosu na veliku većinu, i to čak preko 90% kredita s promjenjivom kamatnom stopom koja je ugovorena na nezakonit način.

No, čak i u kreditima koji su ugovarani na pravilan način u dijelu koji se tiče kamatne stope, Banke su kamatne stope povećavale suprotno ugovorenim uvjetima kreditiranja, i to zbog toga jer im nije poslovno bilo povoljno to što su promjenjivi parametri bili u padu, pa su u skladu s padom vrijednosti promjenjivih parametara banke trebale i morale snižavati kamatne stope. Umjesto toga, one bi kamatne stope povećavale svojom voljom, za što su dokaz pravomoćne presude u tome smislu koje su priložene ovoj prijavi.

Dokazi za moje tvrdnje su kolektivne presude i pravomoćne privatne sudske presude zbog nezakonita poslovanja Banaka, koje dostavljam snimljene na CD-u, a to su sljedeći prilozi:

Prilog 1 - pravomoćna kolektivna presuda P-1401/12, i ostale najvažnije presude iz kolektivnoga slučaja franak, Pž-7129/13, Pž-6632/17 i Rev-2221/18.

Prilog 2 - 22 privatne pravomoćne presude za preplaćene kamate iz CHF kredita.

Prilog 3 - Jednu pravomoćnu presudu za valutu CHF i nepoštenu kamatnu stopu.

Prilog 4 - Dvije pravomoćne presude za preplaćene kamate zbog jednostranih odluka iz EURO kredita.

Prilog 5 - Sedam pravomoćnih presuda za preplaćene kamate zbog nepoštovanja ugovora u kojima su kamatne stope bile ugovorene na pravilan način.

Napominjem da zasad nema puno pravomoćnih presuda vezano istodobno i za valutu CHF, i za kamatnu stopu, jer je tek 3. rujna 2019. valutna klauzula CHF konačno potvrđena ništetnom na Vrhovnome sudu RH. Očekujem da će takvih presuda biti sve više, i više, i da će do 2023. godine na sudovima biti preko 100.000 privatnih tužbi na temelju kolektivne presude u slučaju franak.

Predlažem da Državno odvjetništvo RH na temelju moje prijave izvrši potrebne izvide i pokrene kazneni progon Banaka koje su svojim postupanjem oštetile:

- a) Na stotine tisuća hrvatskih građana.
- b) Republiku Hrvatsku, njezino gospodarstvo i njezin proračun.

Posebno je potrebno ovu prijavu sagledati u kontekstu pokrenutoga arbitražnog spora u Washingtonu koji su pojedine banke pokrenule zbog konverzije CHF kredita, unatoč činjenici da su takvi sporovi suprotni pravu EU, gdje je Sud EU već utvrdio da se takvi sporovi između članica EU ne smiju voditi, jer nisu u skladu s pravnim poretkom EU-a. Tim svojim postupkom Banke pokazuju da žele biti iznad zakona, iznad Ustava RH i iznad pravnog poretka Europske unije, što je dodatni signal DORH-u da se s Bankama mora obračunati na legalan način, kaznenim progonom koji je više nego utemeljen na svim činjenicama koje sam iznio. Predlažem da ovu kaznenu prijavu koristite kao dokazni materijal u tome arbitražnom postupku koji nekoliko banaka vode protiv Republika Hrvatske u Washingtonu, vezano za konverziju CHF kredita u Republici Hrvatskoj.

Opće je poznata činjenica da po pravu EU te po odluci Suda EU, arbitražni postupak u Washingtonu nije održiv, jer je suprotan EU pravu. Sada imamo dodatnu činjenicu zbog koje taj postupak mora biti hitno završen i odbačen kao neutemeljen, a to je činjenica koja ukratko iznosim u nastavku. Republika Hrvatska nije dužna bankama ništa, a konverzijom su u određenom trenutku potrošači samo djelomično obeštećeni, dok su banke zbog nepoštenih ugovornih odredaba dužne potrošačima koji su konvertirali kredite unatoč konverziji:

- Preplaćene kamate, koje su naplaćene iznad početno ugovorenih kamata, jer su promjene kamata presuđene ništetnima
- Preplaćeni tečaj, koji je naplaćen iznad početnog tečaja CHF, jer je valutna klauzula CHF presuđena ništetnom
- Zatezne kamate na preplaćene iznose, jer su Banke nepošteni stjecatelji

Napominjem da se hrvatska pravomoćna presuda protiv banaka temelji na presudama Suda EU, koji je zauzeo stav da su CHF krediti nepošteni u cijeloj EU, na presudama C-26/13, C-186/16, a zadnja presuda od 3.10. C-260/18 samo potvrđuje sve što smo već i prije znali te dodatno daje smjernice svim nacionalnim sudovima da su ugovori s valutnom klauzulom CHF potpuno ništetni ugovori, a to znači da Banke duguju potrošačima sve što je naplaćeno kroz anuitete na temelju ništetnih ugovora.

Napominjem da postoje medijske informacije kako je Francuska pokrenula kazneni progon jedne banke koja je u Francuskoj ugovarala CHF kredite, pa predlažem da se raspitate i kod svojih kolega u Francuskoj što se to, i kako se to tamo dogodilo.

Molim da postupite po mojoj prijavi, promptno i efikasno.

Srdačan pozdrav!

U Zaprešiću, 4. listopada 2019.

Goran Aleksić